

ОСВІТНЯ ПРОГРАМА ТРЕНІНГУ

Особливості оцінювання результатів навчання учнів з дисциплін мовно-літературної освітньої галузі

ПОЯСНЮВАЛЬНА ЗАПИСКА

Актуальність програми полягає в необхідності підготовки вчителів української мови і літератури, інтегрованих мовно-літературних (літературних) курсів до впровадження концепції «Нова українська школа» за Державним стандартом базової середньої освіти та модельними програмами в контексті реформування системи освіти. Відповідно до Закону України «Про загальну середню освіту» кожен учень має право на справедливе, неупереджене, об'єктивне, незалежне, недискримінаційне та добросовісне оцінювання результатів його навчання незалежно від виду та форми здобуття ним освіти. Курс є важливим в умовах запровадження з серпня 2024 року нових рекомендацій оцінювання учнів 5-9 класів. У нових рекомендаціях визначено, що результати навчання – це знання, уміння, навички, ставлення, цінності, набуті в процесі навчання, виховання та розвитку, які можна ідентифікувати, спланувати, виміряти й оцінити, та які особа здатна продемонструвати після завершення освітньої програми на кожному рівні (циклі) загальної середньої освіти.

Цільова аудиторія:

- вчителі закладів загальної середньої освіти усіх типів, які забезпечуватимуть реалізацію нового Державного стандарту базової середньої освіти мовно-літературної освітньої галузі (українська мова і література, інтегровані мовно-літературні (літературні) курси);
- регіональні тренери з підготовки вчителів закладів загальної середньої освіти мовно-літературної галузі.

Форма підвищення кваліфікації: змішана, дистанційна

Обсяг програми навчання – 24 год

Напрями підвищення кваліфікації: розвиток загальних і професійних компетентностей відповідно до Професійного стандарту «Вчитель закладу загальної середньої освіти» / Текст. Наказ МОНУ № 1225 від 29.08.2024. - Режим доступу: https://register.nqa.gov.ua/uploads/0/646-ilovepdf_merged.pdf, та Порядку підвищення кваліфікації педагогічних і науково-педагогічних працівників, затвердженого Постановою Кабінету Міністрів України від 21 серпня 2019 р.

Мета модуля: формувати готовність педагогів до діяльності в умовах оновлення сучасної українськомовної освіти; сприяти усвідомленню підходів, форм, методів, реалізації завдань мовно-літературної галузі ДСБСО у оцінюванні учнів; розвивати творчий потенціал особистості вчителя-філолога та самореалізацію в педагогічній діяльності.

Основні завдання

- формувати готовність учителя до постійного підвищення освітнього рівня;
- розвивати здатність до педагогічної рефлексії;
- мотивувати до використання інновацій у навчанні учнів;
- розвивати здатності добирати й використовувати сучасні та ефективні методики й технології оцінювання, навчання, виховання й розвитку здобувачів освіти.

Перелік компетентностей, що розвиваються.

1. Формування та розвиток професійних компетентностей: мовно-комунікативна компетентність (А1), предметна компетентність (А2), інформаційно-цифрова компетентність (А3), емоційно-етична компетентність (Б2), оцінювально-аналітична компетентність (Г3).

2. Формування та розвиток загальних компетентностей: громадянська (ЗК.01), соціальна (ЗК.02), культурна (ЗК.03), лідерська (ЗК.04).

Особливості організації освітнього процесу. Зміст Програми тренінгу передбачає розгляд теоретичних питань у форматі інтерактивних лекцій (вебінарів), тематичних дискусій тощо; виконання під час інтерактивних онлайн-занять практичних завдань самостійно, в групі (тренінгові вправи, методичні задачі, інтерактивні вправи, творчі завдання). Практичні завдання передбачають розвиток умінь аналізувати нормативні та інструктивно-методичні документів щодо оцінювання в закладах загальної середньої освіти, імплементації Державного стандарту базової середньої освіти відповідно до вимог Концепції «Нова українська школа», обирати ефективні методи, прийоми, стратегії, техніки оцінювання мови і літератури здобувачів освіти. Програмою передбачено самостійну роботу учасників тренінгу для вивчення додаткових матеріалів та виконання завдань.

Матеріально-технічне забезпечення освітнього процесу

- для очного навчання: мультимедійний проєктор; ноутбук, фліпчарт, персональні комп'ютери, навчальні матеріали, інтерактивна дошка, сучасне програмне забезпечення; швидкісний інтернет-канал для використання під час занять відповідних онлайн-ресурсів.
- для дистанційного навчання: комп'ютерна техніка (комп'ютер, веб-камера, мікрофон або ноутбук), доступ до швидкісного інтернету, дистанційна платформа КЗ «ЗОППО» ЗОР <https://ele.zp.ua/training>, програма відеоконференцій, zoom.

НАВЧАЛЬНО-ТЕМАТИЧНИЙ ПЛАН ТРЕНІНГУ

Особливості оцінювання результатів навчання учнів з дисциплін мовно-літературної освітньої галузі

Назва теми	Індекси компетентностей, що розвиваються	Кількість годин				Розробники	Викладачі
		Теоретична складова	Практична складова	Разом	Самостій на робота		
Настановне заняття		1		1		Шацька Н.М.	Шацька Н.М. Регіональні тренери
Модуль 1. Теоретичний модуль							
Тема 1. Нормативно-правове забезпечення оцінювання здобувачів освіти в НУШ		2	6	8			
План теми 1.1 Державний стандарт БСО. Мовно-літературна освітня галузь. Модельні навчальні програми 5-9 клас. Навчальний план та програма з української мови та літератури закладу освіти. Рекомендації щодо оцінювання результатів навчання здобувачів освіти відповідно до Державного стандарту базової середньої освіти	A2, B1, B2, B3, B2, B3, Г1, Г2, Д1, Д3						
Тема 1.2. Особливості планування оцінювання у другому циклі базової освіти.							

План теми 1.2 Функції, види оцінювання з української мови та літератури, інтегрованих курсів у 5-9 класах НУШ. Вимоги до оцінювання у адаптаційному циклі базової освіти (5-6 клас). Вимоги до оцінювання у базовій освіті (7-9 клас).	A2, B1, B2, B3, B2, B3, Г1, Г2, Д1, Д3						
<i>Залікова робота 1</i>							
Модуль 2. Практичний модуль							
Тема 2. Дорожня карта вчителя мовно-літературної галузі: інструментарії оцінювання.		2	6	8			
План теми 2. Інструментарії оцінювання: формувальне оцінювання, підсумкове оцінювання.							
<i>Залікова робота 2</i>							
Модуль 3. Практичний модуль							
Тема 3. Практичне застосування нових критеріїв оцінювання відповідно до груп результатів.		2	4	6			
План теми 3. Вимоги до оцінювання за групами результатів 1, 2, 3, 4. Створення КПР за групами результатів. Заповнення сторінки журналу. Заповнення свідоцтва досягнень за ГР.							
<i>Залікова робота 3</i>							
Настановне заняття		1		1			
Всього годин за модулем 1		2	4	6			
Всього годин за модулем 2		2	6	8			
Всього годин за модулем 3		2	6	8			

<i>Підсумкове заняття. Рефлексія</i>		1		1			
<i>Разом годин за освітньою програмою</i>		10	14	24			

ЗМІСТ ПРОГРАМИ

Настановне заняття (1 година синхронно / вебінар)

Формування в учасників тренінгу потреби в розумінні особливостей оцінювання в мовно-літературній галузі НУШ. Ознайомлення з розкладом, організацією, змістом та особливостями проведення тренінгу, умовою отримання сертифікату.

Обговорення вимог до оформлення залікових робіт, порядку їх надання, правил онлайн-спілкування в групі.

МОДУЛЬ 1. Теоретичний модуль

Тема 1.1. Нормативно-правове забезпечення оцінювання здобувачів освіти в НУШ (2 год вебінар; 4 год самостійна робота).

Державний стандарт БСО. Мовно-літературна освітня галузь. Модельні навчальні програми 5- 9 клас. Навчальний план та програма з української мови та літератури закладу освіти. Рекомендації щодо оцінювання результатів навчання здобувачів освіти відповідно до Державного стандарту базової середньої освіти

Тема 1.2. Особливості планування оцінювання у другому циклі базової освіти (2 год вебінар, 6 год самостійна робота).

Функції, види оцінювання з української мови та літератури, інтегрованих курсів у 5-9 класах НУШ. Вимоги до оцінювання у адаптаційному циклі базової освіти (5-6 клас). Вимоги до оцінювання у базовій освіті (7-9 клас).

Контрольний захід: залікова робота.

Критерії оцінювання: максимальна кількість – 100 балів. Зараховується робота від 60 балів.

Тема 2. Дорожня карта вчителя мовно-літературної галузі: інструментарії оцінювання. НУШ (2 год вебінар; 4 год самостійна робота).

Інструментарії оцінювання: формувальне оцінювання, підсумкове оцінювання.

Тема 2.1. Практичне застосування нових критеріїв оцінювання відповідно до груп результатів (2 год вебінар, 6 год самостійна робота).

Вимоги до оцінювання за групами результатів 1, 2, 3, 4. Створення КПР за групами результатів. Заповнення сторінки журналу. Заповнення свідоцтва досягнень за ГР.

Очікувані результати навчання до модуля:

Знання й розуміння:

сутності базових понять (оцінювання, його види в НУШ, компетентнісний потенціал галузі, базові знання, загальні результати навчання і конкретні результати навчання, модельна навчальних програм, навчальний план та освітня програма тощо);

навчально-методичного забезпечення оцінювання предметів українська мови та літератури, інтегрованих мовно-літературних (літературних) курсів.

Уміння:

доцільно добирати форми, методи та засоби оцінювання відповідно до мети і завдань навчального заняття, вікових та інших індивідуальних особливостей учнів;

здійснювати різні види оцінювання освітнього процесу на різних його етапах залежно від поставленої мети, індивідуальних особливостей учнів;

застосовувати різні форми оцінювання результатів навчання;

інтегрувати інновації у власну педагогічну практику, адаптувати їх до різних умов освітнього процесу.

Диспозиції (цінності, ставлення):

усвідомлення необхідності знання нормативно-правових засад реалізації мовно-літературної освіти;

орієнтованість на професійне зростання; ціннісне ставлення до моральних чеснот, людської гідності та прав дитини.

Підсумкове заняття (2 год, рефлексивне заняття)

Підбиття підсумків роботи на тренінгу. Рефлексія діяльності слухачів, обговорення зауважень та пропозицій щодо підвищення якості надання освітніх послуг, рекомендацій щодо подальшого професійного розвитку з означеної теми.

РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА

Основна

1. Державний стандарт базової середньої освіти. URL: <https://mon.gov.ua/ua/osvita/zagalna-serednya-osvita/nova-ukrayinska-shkola/derzhavnij-standart-bazovoyi-serednoyi-osviti>
2. Концепція реалізації державної політики у сфері реформування загальної середньої освіти «Нова українська школа» на період до 2029 р. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/988-2016-%D1%80#Text>
3. Марафон зарубіжні літератури). 7-9 класи» для закладів загальної середньої освіти (автори Старагіна освітніх програм НУШ 7-9 кл. «Інтегрований мовно-літературний курс (українська мова, українська та І. П., Новосьолова В. І., Терещенко В. М., Романенко Ю. О., Блажко М.Б., Ткач П.Б., Панченков А.О.). URL: <https://www.youtube.com/watch?v=3QBrSTriZvc>
4. Модельні навчальні програми / сайт МОН України. URL: <http://surl.li/ksmobr>
5. Про затвердження рекомендацій щодо оцінювання результатів навчання / Наказ Міністерства освіти і науки України від 02 серпня 2024 р. № 1093. URL: <https://mon.gov.ua/npa/pro-zatverdzhennia-rekomendatsii-shchodo-otsiniuvannia-rezultativ-navchannia>
6. *Слижук О. А.* Вивчення сучасної української літератури у 5-7 класах НУШ: тематичний підхід // Шкільна літературна освіта: традиції і новаторство. XI Волошинські читання: зб. матеріалів всеукраїнської науково-практичної конференції / за заг. ред. Т. О. Яценко. Київ : Інститут педагогіки НАПН України, 2023. С.213. URL: <https://undip.org.ua/wp-content/uploads/2023/12/VOLOSHYNSKI-CHYTANNYA-2023-Zbirnyk-materialiv.pdf>
7. Як організувати викладання навчальних предметів в умовах воєнного стану: рекомендації Державної служби якості освіти. Режим доступу: <https://sqe.gov.ua/yak-organizuvati-vikladannya-navchaln/>

Додаткова

1. *Голуб Н., Горошкіна О.* Методичні рекомендації на 2024-2025 н. р. щодо навчання української мови в 7 класі НУШ. Ч.1. URL: <http://surl.li/pkkkvd>
2. *Голуб Н., Горошкіна О.* Методичні рекомендації на 2024-2025 н.р. щодо навчання української мови. Ч. 2. URL: <http://surl.li/cfjuhк>
3. Професійний стандарт «Вчитель закладу загальної середньої освіти» / Текст. Наказ МОНУ № 1225 від 29.08.2024. - Режим доступу: https://register.nqa.gov.ua/uploads/0/646-ilovepdf_merged.pdf
4. *Шуляр В. І.* Модель оцінювання досягнень учнів-читачів / Василь Іванович Шуляр : навчально-методичний посібник. – Миколаїв : центр редакційно-видавничої діяльності МОІППО. – 2024. – 80 с.

Електронні ресурси

1. Дорожня карта вчителя мовно-літературної галузі: інструментарії оцінювання (для 5 та 6 –11 класів для закладів загальної середньої освіти з навчанням мовами національних меншин) / Т. Гнаткович, О. Котусенко, О. Опачко - ЗІППО. 2024. - 48 с. Режим доступу: <https://drive.google.com/file/d/1A6cYwSQiQ-L9552ABmPtrEtvzG8GoQxM/view>
2. *Мирошникова А.* За що ставити кожен бал: нові критерії оцінювання в базовій школі / О.Освіторія (Доповнення до виступу Ірини Клименко, проєктної менеджерки з оцінювання Команди підтримки відновлення та реформ Міністерства освіти і науки України «Особливості планування оцінювання в другому циклі базової освіти». - Режим доступу: <https://osvitoria.media/experience/za-shho-stavyty-kozhen-bal-novi-kryteriyi-otsinyuvannya-v-bazovij-shkoli/>
3. Мовно-літературна освітня галузь: підсумкове оцінювання / критерії оцінювання / сайт «НА Урок». 5 листопада 2024. - Режим доступу: <http://surl.li/sfkhzl>